

ons aan, dat dit orgaan alleen de hersenen kan zijn ; voor alles hebben we in de psychische ziekten telkens ziekten van de hersenen te zien”.

Deze opvattingen werden bij het klinisch onderzoek toegepast.

Daarmede was de eerste schrede gezet op den weg, die later ook met name door zijne opvolgers Westphal en Jolly is bewandeld geworden.

Men had nu in de hersenen een orgaan gevonden, dat men anatomisch kon onderzoeken en pathologisch-anatomisch kon bewerken. Men kon, al ging het ook met moeilijkheden gepaard experimenten uitvoeren, er was nu toch iets objectiefs gegeven, hetgeen men vroeger steeds gemist had.

Tweëerlei werd nu beoogd. Men trachtte met dezelfde methoden te arbeiden als de andere onderdeelen der medische wetenschap, men moest tevens het begrip ziel laten rusten. Het vitalisme had reeds, zoo meende men, den genadeslag gekregen, alle veranderingen moesten fysisch-chemisch verklaard worden op het gebied der physiologie. De psychiatrie stond in het teken van het materialisme. Meynert zegt in de voorrede van zijne „Klinische Vorlesungen über Psychiatrie” „die Psychiatrie ist die Lehre der Erkrankungen des Vorderhirns in seinen Verbindungen und entsteht wissenschaftlich erst mit einer eingehenden Kenntniss des Gehirnes und seiner Leistungen”.

Op geniale wijze heeft Wernicke getracht het localisatieprobleem ook op het gebied der psychiatrie toepassing te doen vinden en scherp tegenover elkander geplaatst de ziekten van den geest als ziekten van het associatiesysteem en de gewone hersenziekten als ziekten van het projectiesysteem. In de schors zou men een „Art schichtenweise Ablagerung der Vorstellungen” hebben, gelijkende op de sedimentvormingen der jongste aardlagen. Van binnen naar buiten zou men aantreffen in de cellagen : het bewustzijn van het lichaam, dat van de buitenwereld en dat van de persoonlijkheid.

De psychiaters legden zich met buitengewonen ijver toe op de anatomie der hersenen, vlijtig werd gezocht op embryologisch gebied naar phylogenetische schakels.

Men had immers iets tastbaars in de anatomie en men gevoelde zich nu ebenbürtig met de andere beoefenaars der geneeskunde, al konden voorzichtig aangelegde naturen ook de opmerking niet weerhouden, dat men op deze wijze het terrein der vak-anatomen en der zoölogen betrad.